

Kirjastotoiminnan kehittäminen

748/00.07.01/2017

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 06.09.2017 § 10

Kirjastotoimenjohtaja Tarja Tuomi ja talouspäällikkö Timo Saario:

Kulttuurilautakunta on kokouksessaan 18.12.2013 päättänyt, että kaupunginkirjaston kehittämissuunnitelma tehdään vuoden 2014 aikana. Kirjaston henkilökunta on työstänyt suunnitelman kirjastotoimenjohtajan johdolla. Kehittämissuunnitelmassa todetaan nykytilanne, avataan visiota siitä, miten kirjasto toimisi hyvin tulevaisuudessa ja kirjataan toimenpiteitä, joiden avulla visio on saavutettavissa.

Kaupunginhallitus on merkinnyt kehittämissuunnitelman tiedoksi kokouksessaan 23.3.2015.

Kehittämissuunnitelman käsittelyn jälkeen on tapahtunut kolme suunnitelmaan ja sen toteuttamiseen vaikuttavaa muutosta:

1. Uusi kirjastolaki tuli voimaan 1.1.2017.
2. Yläkoululaisille ja nuorille tehtiin kirjaston käyttöä koskeva kysely syksyllä 2016.
3. Postin tilat Tullikatu 11:n alakerrassa vapautuvat 1.12.2017.

Näiden muutosten pohjalta on sivistyspalvelut uudistanut kirjaston kehittämissuunnitelman vastaamaan nykytilannetta.

Kehittämissuunnitelma (sisältäen nuorille suunnatun kyselyn tulokset ja alustavat luonnokset Tullikadun tilojen soveltuvuudesta pääkirjaston käyttöön) on liitteenä.

LIITE B1, KULT.- JA VAPLTK 6.9.2017

Uuden kirjastolain (1492/2016) tavoitteena (2 §) on edistää:

1. väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin
2. tiedon saatavuutta ja käyttöä
3. lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa
4. mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen
5. aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Uusi kirjastolaki määrittelee yleisen kirjaston tehtävät (6 §) seuraavasti:

1. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
2. ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa

3. edistää lukemista ja kirjallisuutta
4. tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
5. tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
6. edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksen mukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Nuorille suunnatun kyselyn vastaukset tukevat vahvasti uuden kirjastolain määrittelemää yleisen kirjaston tehtävää.

Naantalin pääkirjaston nykyiset tilat eivät mahdollista uuden kirjastolain edellyttämien yleisen kirjaston tehtävien toteuttamista. Voidakseen täysipainoisesti toteuttaa uuden kirjastolain määrittelemiä tehtäviä tarvitsee kirjasto käyttöönsä Tullikatu 11:n alakerran tilat.

Tullikatu 11:n tilat omistaa Kiinteistöyhtiö Katariinanpuisto, jonka omistaa Naantalin kaupunki. Kunnostuksen toteuttaa kiinteistöyhtiö. Kirjasto saa uutta tilaa käyttöönsä noin 540 m², mikä kasvattaa kirjaston vuokra- ja siivouskustannuksia vuositasolla noin 65 000 euroa. Kustannukset täsmentyvät suunnittelun edetessä.

Tarvittavat irtaimistohankinnat uusiin ja nykyisiin tiloihin ovat karkean arvon perusteella noin 100 000 euroa. Nämäkin kustannukset tarkentuvat suunnitteluun edetessä. Määräraha on voimassa olevassa kuntasuunnitelmassa varattu vuodelle 2019, mutta sen tarve riippuu tilojen kunnostuksen ajankohdasta.

Yritysvaikutusten arviointi

Pääkirjaston tilat mahdollistavat asiakkaiden etätyön, joka voi olla pienten yritysten asiakastapaamisia, ryhmäkeskusteluja tai hiljaista päätetyöskentelyä.

Valtuustoaloite 4.9.2017

Valtuustossa 4.9.2017 tehdyssä aloitteessa (Hagsberg ym.) esitettiin, että ”kaupunki varaisi vielä kaikille kirjaston käyttäjille mahdollisuuden lausua mielipiteensä kirjaston kehittämissuunnitelmasta tilaratkaisuineen ja huomioisi mahdollisuuksien mukaan uudet ideat”.

Kirjasto laatii kaikille käyttäjille suunnatun kyselyn, joka toteutetaan sähköisenä kaupungin verkkosivujen kautta sekä paperisena pääkirjastossa. Kehittämissuunnitelma on nähtävissä kaupungin verkkosivuilla ja pääkirjastossa. Kysely toteutetaan syyskuun 2017 aikana.

MUSEONJOHTAJA:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Naantalin pääkirjaston käyttöön annetaan Tullikatu 11:n alakerran tilat ja että ne sekä kirjaston nykyiset 2. ker-

roksen tilat peruskorjataan nykyaikaisen kirjastotoiminnan tarpeisiin soveltuviksi. Syyskuun aikana toteutettavan käyttäjäkyselyn tulokset otetaan huomioon tilojen suunnittelussa.

KOKOUSKÄSITTELY:

Esittelijä täydensi esittelyä yritysvaikutusten arvioinnilla ja käyttäjäkyselyn toteuttamisella.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin museonjohtajan ehdotuksen mukaan.

Lisäksi lautakunta päätti esittää, että vuoden 2018 talousarvion varataan määräraha tämän hankkeen toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus 09.10.2017 § 363

Kirjaston kehittämissuunnitelma oheistetaan.

LIITE B3, KH 9.10.2017

Yritysvaikutusten arviointi

Elinkeinoasiamies Jorma Ranta:

Suunnitelman toteutus tulee merkitsemään kahdelle yritykselle eli laki-asiain- ja mainostoimistolle vuokrasuhteen päättymistä ja uusiin tiloihin siirtymistä muutaman kuukauden kuluessa. Vaikutus on heille kielteinen, koska suoraan yhtä edullista katutason liiketilaa kaupungilla ei ole heille tarjota. Yksityisten omistamaa toimistotilaa on jonkin verran tarjolla Uolevi Raaden kadulla ja Tullikadulla. Uudistunut kirjasto voi lisätä nykyisten asiakkaitten käyntejä ja tuoda myös uusia asiakkaita, jotka voivat samalla asioida myös muissa keskustan liikkeissä lisäten niiden liikevaihtoa ja parantaen kannattavuutta. Toteutuessaan kirjaston tilalaajennus voi mahdollistaa pienille yrityksille asiakastapaamiset myös kirjaston tiloissa.

Keskustakorttelien uusien kerrostalojen (4 kpl) rakentuessa uutta katutason toimitilaa on arvioitu syntyvän noin 900 k-m². Kahden ensimmäisen kerrostalon tulee olla valmiita neljän vuoden kuluessa, joten uutta toimitilaa on tulossa tarjolle. Keskusta-asioinnin lisääntymisen ja uusien kirjastopalveluiden syntyminen vuoksi arvioin kirjastohankkeen myönteiset yritysvaikutukset kokonaisuutena isommiksi kuin siitä koituvat haitat.

Vs. sivistystoimenjohtaja Kimmo Kuusimäki:

Sivistyspalvelut ja tilapalvelut järjestivät KOy Katariinanpuistossa toimivien yrittäjien kanssa keskustelutilaisuuden 25.9.2017, jolloin yrittäjille esiteltiin kirjaston kehittämissuunnitelmaa. Tilaisuudessa kuultiin yrittäjien näkemys heille soveltuvista korvaavista tiloista. Tilapalvelut jatkaa asian valmistelua. 29.9.2017 järjestetyssä tilaisuudessa keskusteltiin kirjaston lukusalitoiminnan kehittämisestä kahvilayrittäjän kanssa. Kahvilayrittäjä on kiinnostunut kehittämään kahvilatoimintaa sekä jatkamaan keskustelua lukusalitoiminnan kehittämisvaihtoehtoista.

Peruskorjaushankkeen kustannus- ja aikatauluarvio

Kiinteistöpäällikkö Pekka Alm:

Kaupunki hallitsee kirjastotilojen kehittämistä koskevia tiloja osakeomistuksensa kautta. KOy Katariinanpuisto on keskinäinen yhtiö, jossa osakkeen omistaja hallitsee ja kehittää tilojaan tarpeittensa mukaisesti. KOy vastaa kohteessa kiinteistön yhteisistä rakenteista ja laitteista sekä piha-alueesta.

Kaupungilla on Katariinanpuistossa kaksi pientä toimistotilaa vuokralla ulkoisille käyttäjille sen jälkeen, kun Postin vuokrasopimus loppuu joulukuun alussa. Alakerrassa toimii lisäksi kahvio yrittäjävetoisesti. Toimistotilavuokrasopimusten irtisanomista joudutaan harkitsemaan, jos kirjastohankkeen päädytään. Kahviotilan vuokraus voi jatkaa kiinteistössä tarveselvityksen mukaisessa toteutuksessa.

Arvio peruskorjauksen kustannuksista on 900 000 euroa tarveselvityskaavion perusteella. Arvio tarkentuu suunnittelun edetessä. Arvio vuoden 2017 lopun suunnittelukustannuksista on 50 000 euroa. Vuodelle 2018 toteuttamisen kustannusarvio on siten noin 850 000 euroa.

Hankkeen eteneminen KOyn toteuttamana voisi edetä likimäärin seuraavasti:

- Hankkeen suunnittelu 4 kuukautta
- Urakkakilpailutus 2 kuukautta
- Toteutus 8 kuukautta

Urakkamuodon valinnalla voidaan nopeuttaa aikataulua, mikäli se katsotaan perustelluksi.

KOy Katariinanpuisto voi toteuttaa hankkeen oman taseensa kautta, mutta kaupungin tulisi osakkeenomistajana antaa siitä konserniohje KOy Katariinanpuistolle, koska toimintamalli ei yhtiötä koskevan lainsäädännön perusteella ole yhtiön vastuulla. Hanke tarkoittaisi osakkeenomistajan maksettavana olevan yhtiövastikkeen nousua luokaltaan noin 5,2 euroa/m²/kk yhtiövastikkeen ollessa nyt 4,21 euroa/m²/kk (sis. ALV 24 %). Alakerran siivouksen vuotuis kustannus on noin 1 000 euroa. Ensi vuonna kyseisestä summasta säästyy noin 700 euroa, koska siivous on osan vuotta peruskorjauksen takia vähäisempää tai sitä ei tehdä osittain lainkaan.

Kirjaston (1 074 h-m²) vuokra tänä vuonna on 86 580 euroa (7 215 euroa/kk). Vuoden 2018 vuokra tälle tilalle on 92 203 euroa (7 684 euroa/kk). Lisättyinä tiloilla, jotka olleet ulkoisesti vuokrattuna (293 h-m²), tila olisi n. 1 367 h-m² ja vuokra 133 008 euroa (11 084 euroa/kk).

Kaupunginkamreeri Juha Heinonen:

Hanke voidaan rahoittaa usealla eri tavalla. Käytettävissä olevista vaihtoehtoista olen päättänyt suosittamaan mallia, jossa yhtiö tekee tarvittavan, kaupungin hyväksymän investoinnin.

Koska yhtiö kuuluu kaupungin konserniin ja konsernitilinpäätöstä varten se joutuu poistoaikansa sopeuttamaan emokaupungin poistosuunnitelman mukaan, näkisin, että poistoaikana on syytä käyttää 20 vuotta ja tasapoistoa (hallinto- ja laitosrakennusten minimipoistoaika).

Hankkeen käytännön rahoitusta varten kaupunki voi varata talousarvioonsa hankkeen kustannusten suuruisen pitkäaikaisen lainan (nyt arviolta 900 000 euroa) myönnettäväksi yhtiölle samalla korolla, jota Tilalaitos maksaa omasta taseessa olevasta velastaan. Laina-aika voisi olla sama kuin poistoaika. Lainamäärä otetaan tarpeen mukaan kaupungin vuoden 2017 (50 000 euroa) ja 2018 (850 000 euroa) talousarvioihin ja mukautetaan vastaamaan kaupungin hyväksymän hankkeen toteutuvaa kustannusta. Lainan mitoituksessa ja vastikkeessa on otettava huomioon myös hankkeen rakentamisajan korot.

Mikäli asian käsittelyä halutaan nopeuttaa, voinee kaupunginhallituksen konsernin ylimpänä operatiivisena antaa yhtiölle konserniohjeen hankkeen suunnittelun aloittamisesta. Toteuttamista ei kuitenkaan mielestäni voida aloittaa ennen kuin valtuusto on päättänyt hankkeen rahoituksesta.

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus päättää, että Naantalin pääkirjaston käyttöön annetaan Postilta ja toimistoiksi vuokratuista tiloista vapautuvat tilat Tullikatu 11:n alakerrasta ja että ne sekä kirjaston nykyiset 2. kerroksen tilat peruskorjataan nykyaikaisen kirjastotoiminnan tarpeisiin soveltuviksi. Toteutetun käyttäjäkyselyn tulokset otetaan huomioon tilojen suunnittelussa.

Kaupunginhallitus antaa Kiinteistö Oy Katariinanpuistolle ohjeen ryhtyä tilojen peruskorjauksen suunnitteluun välittömästi. Toteuttaminen saadaan aloittaa, kun valtuusto on hyväksynyt määrärahat.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että vuoden 2017 talousarvion rahoitusosan antolainaukseen lisätään 50 000 euron määräraha ja vuoden 2018 talousarvion vastaavaan kohtaan 850 000 euron määräraha KOy Katariinanpuiston lainaa varten tämän hankkeen toteuttamiseen.

KOKOUSKÄSITTELY:

Merkittiin, että Markku Tuuna ja Heini Jalkanen poistuivat yhteisöjääveinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila.

Keskustelun aikana Toni Forsblom esitti Hanna Gustafssonin kannattamana, että asian jatkovalmistelussa tulee ennen tilojen vuokrasopimusten irtisanomista selvittää tarpeet ja mahdollisuudet säilyttää toimistotiloja rakennuksen Kuparivuoren puoleisessa päädyssä.

Mirva Maine esitti Jasper Wileniuksen kannattamana, että päätösehdotukseen lisätään seuraavaa: ”Elinkeinoasiamies auttaa aktiivisesti yrityksiä saamaan korvaavat tilat.”

Tämän jälkeen hyväksytyn äänestysesityksen mukaisesti suoritettiin seuraavat äänestykset:

Äänestys Toni Forsblomin ehdotuksen ja Mirva Maineen ehdotuksen välillä

Toni Forsblomin ehdotuksen puolesta äänestivät Toni Forsblom, Hanna Gustafsson, Vilhelm Junnila ja Saara Seppälä. Mirva Maineen ehdotuksen puolesta äänestivät Kimmo Aho, Sirpa Hagsberg, Mirva Maine, Kaisa Sipponen ja Jasper Wilenius.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen perusteella Mirva Maineen ehdotuksen voittaneen äänin 5 - 4.

Äänestys kaupunginjohtajan ehdotuksen ja Mirva Maineen ehdotuksen välillä

Kaupunginjohtajan ehdotuksen puolesta äänestivät Toni Forsblom, Hanna Gustafsson, Vilhelm Junnila ja Saara Seppälä. Mirva Maineen ehdotuksen puolesta äänestivät Kimmo Aho, Sirpa Hagsberg, Mirva Maine, Kaisa Sipponen ja Jasper Wilenius.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen perusteella kaupunginhallituksen päättäneen äänin 5 - 4 hyväksyä Mirva Maineen ehdotuksen.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginhallitus päätti, että Naantalin pääkirjaston käyttöön annetaan Postilta ja toimistoiksi vuokratuista tiloista vapautuvat tilat Tullikatu 11:n alakerrasta ja että ne sekä kirjaston nykyiset 2. kerroksen tilat peruskorjataan nykyaikaisen kirjasto-toiminnan tarpeisiin soveltuviksi. Toteutetun käyttäjäkyselyn tulokset otetaan huomioon tilojen suunnittelussa.

Elinkeinoasiamies auttaa aktiivisesti yrityksiä saamaan korvaavat tilat.

Kaupunginhallitus antoi Kiinteistö Oy Katariinanpuistolle ohjeen ryhtyä tilojen peruskorjauksen suunnitteluun välittömästi. Toteuttaminen saadaan aloittaa, kun valtuusto on hyväksynyt määrärahat.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti esittää valtuustolle, että vuoden 2017 talousarvion rahoitusosan antolainaukseen lisätään 50 000 euron määräraha ja vuoden 2018 talousarvion vastaa-

vaan kohtaan 850 000 euron määräraha KOy Katariinanpuiston lainaa varten tämän hankkeen toteuttamiseen.